

Lupa- ja valvontavirasto

kirjaamo@lvv.fi

jutta.lillberg-puskala@lvv.fi

LVV U/88030/2026

Lausuntopyyntö YVA-ohjelmasta, Lypsykarjatilán ja biokaasulaitoksen laajennus, Toholampi

Bull Team Oy ja WeKas Oy suunnittelevat lypsy- ja lihakarjatuotannon sekä biokaasulaitostoiminnan laajentamista Toholammin Sykäräisen kylässä sijaitsevan tilakeskuksen yhteyteen. Hankealue sijaitsee noin 4,5 km seututieltä 775 länteen Härkänevan kyläalueen keskiosaan. Hankealueen koko on noin 15 hehtaaria. Härkänevantien varrella sijaitsevat asuinrakennus ja hevostalli, joiden pohjoispuolella ovat maatilan tuotantorakennukset, navetta ja siihen liittyviä lietealtaita ja rakennelmia sekä jo toiminnassa oleva biokaasulaitos.

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että hanke tukee maakunnan elinvoimaa, maatalouden kilpailukykyä, huoltovarmuutta sekä uusiutuvan energian ja kiertotalouden kehittämistä. Biokaasutuotannon laajentaminen tukee uusiutuvan energian tuotantoa, kiertotaloutta ja fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämistä, mikä on linjassa valtakunnallisten ilmasto- ja energiatarvoitteiden kanssa.

Hankealue sijoittuu maakuntakaavassa maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle sekä maaseudun kehittämisen kohdealueelle. Jatkosuunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota uusien rakennusten, lannanvarastointirakenteiden ja muiden rakenteiden sijoittumiseen sekä niiden vaikutuksiin avoimeen peltomaisemaan. Maisemavaikutuksia on syytä havainnollistaa riittävästi havainnekuvilla ja näkymäanalyysillä erityisesti Härkänevantien ja lähimmän asutuksen suunnasta.

Keski-Pohjanmaan liitto katsoo, että hankkeen jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseen ja lieventämiseen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää vesistövaikutusten arviointiin, sillä hankealue kuuluu Härkäojan

Rantakatu 14, 67100 Kokkola

Strandgatan 14, 67100 Karleby

Puh/Tel +358 40 160 5700

www.keski-pohjanmaa.fi

11.8.2026

valuma-alueeseen, joka laskee Natura 2000 -verkostoon kuuluvaan Lestijokeen. Lisäksi arvioinnissa tulee erityisesti tarkastella lannan ja mädätejäännöksen levityksestä aiheutuvien ravinnepäästöjen vaikutuksia Härkäojan valuma-alueella sekä niiden mahdollista yhteyttä Lestijoen Natura 2000 -alueen suojeluperusteisiin. YVA-selostuksessa tulee esittää selkeä arvio siitä, voiko hankkeella yksin tai yhdessä muiden kuormituslähteiden kanssa olla vaikutuksia Natura-alueen suojeluarvoihin.

YVA-ohjelmassa esitetään, ettei alueella tehdä uusia luontoselvityksiä. Keski-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että arviointiselostuksessa perustellaan riittävällä tavalla nykyisten luontotietojen ajantasaisuus sekä arvioidaan, onko täydentäville linnusto- tai luontokartoituksille tarvetta hankkeen laajuus huomioon ottaen.

Samoin hajupäästöjen, liikenteen sekä maisemavaikutusten arvioinnin tulee perustua riittäviin selvityksiin ja mallinnuksiin. Lisäksi Keski-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että arviointiselostuksessa perustellaan vaihtoehtotarkastelun riittävyys ja esitetään selkeästi, miksi muita toteutusvaihtoehtoja kuin nykytila ja täysimääräinen laajennus ei ole tarkasteltu. Vaihtoehtotarkastelun läpinäkyvyys tukee YVA-menettelyn tavoitteiden toteutumista.

Keski-Pohjanmaan liitolla ei ole muuta lausuttavaa.

Keski-Pohjanmaan liitto

Jari Väänänen
suunnittelujohtaja

Reijo Kiviniemi
aluesuunnittelupäällikkö

12.8.2026

Lupa- ja valvontavirasto

kirjaamo@lvv.fi

Pelastuslaitoksen lausunto; Bull Team Oy ja WeKas Oy, lypsykarjatilán ja biokaasulaitoksen laajennuksen YVA-ohjelma, Toholampi

Bull Team Oy:n hanke käsittää lypsy- ja lihakarjatuotannon sekä biokaasulaitostoiminnan laajentamista Toholammilla Keski-Pohjanmaalla. Samalla hankealueella laajennetaan myös WeKas Oy:n biokaasulaitostoimintaa. Hanke sijoittuu noin 15 hehtaarin kokoiselle tilakeskus-alueelle, jossa maataloustoimintaa on harjoitettu pitkään ja biokaasulaitostoimintaa vuodesta 2019.

Seuraavassa Keski- pohjanmaan pelastusviranomaisen huomioita asiasta:

YVA-ohjelmasta ei käy ilmi, että mikä on laitoksella nykyään varastoitavan ja suunnitelmassa olevan varastoitavan biokaasun määrä tonneina. Nämä määrät vaikuttavat mahdollisesti tarvittaviin lupahakemuksiin. Kun biokaasun metaanipitoisuus on alle 80 %, se katsotaan raakabiokaasuksi (jalostamattomaksi kaasuksi). Jalostamattoman biokaasun ilmoitus- ja luparajat ovat VNa 685/2015 liitteen 1 osan 1 mukaiset. Esimerkiksi varastoitavan kaasun määrän ollessa 1 tonni – alle 5 tonnia on tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista. Jos varastoitavan kaasun määrä on 5 tonnia tai enemmän, on lupamenettelyssä oltava yhteydessä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesiin.

Biokaasulaitokselle tulee hakea Tukesista maa- ja biokaasun rakentamislupaa silloin, kun kemikaalien yhteenlaskettu varastointimäärä ei ylitä luparajaa, mutta biokaasulaitoksella on muun muassa julkinen tankkausasema. YVA-ohjelmassa kerrotaan, että tuotettua biokaasua myydään sellaisenaan teollisuuteen sekä jalostetaan biometaaniksi, jota myydään liikennepolttoaineena yksityisautoilijoille ja kuljetusyrityksille. YVA-ohjelmassa ei käy ilmi, että luokitellaanko biokaasulaitoksen tankkausasema julkiseksi tankkausasemaksi.

YVA-ohjelmassa kerrotaan, että toiminnan suurin ympäristöriski liittyy lannan varastointiin ja kuormaukseen, kuljetuksiin sekä biokaasulaitoksen toimintaan. Myös tulipaloriski on mainittu. Arvioituista riskeistä ei ole kerrottu enempää, ja niitä on selvitysvaiheessa syytä käsitellä tarkemmin. Esimerkiksi biokaasuun liittyviä vakavia riskejä, joista voi aiheutua erityisesti henkilövahinkoja ovat mm. erilaiset vuodot ja niistä aiheutuvat tulipalot, räjähdykset tai tukehtuminen sekä biojätteen varastoinnin ja käsittelyn yhteydessä on mahdollista altistua myrkyllisille aineille tai homeille ja hometoksiineille.

Niina Koskinen
kemikaalitarkastaja

Postiosoite / Postadress:

Kustaa Aadolfin katu 76
Gustaf Adolfs gata 76
67200 Kokkola / Karleby

Puhelin / Telefon

040 289 4111
(06 826 4111)

Sähköposti / E-post

virkaposti.kp@pelastustoimi.fi
etunimi.sukunimi@pelastustoimi.fi
fornam.efternamn@pelastustoimi.fi

Internet

www.pelastustoimi.fi
www.facebook.com/kppelastus
www.twitter.com/kppelastus

Lähettilä**Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto**

Terminaalikatu 8
67700 Kokkola

Lausunto

Terveydensuojelutoimiala

Pvm 17.7.2026

Tapahtumatunnus 2087000

Vastaanottaja**Lupa- ja valvontavirasto**

Yliopistonkatu 38
33100 TAMPERE

Toimija Lupa- ja valvontavirasto (3543248-7)
Kohde Lupa- ja valvontavirasto
Toiminnan nimi Lausunnot
Toiminta Muut tapahtumat (Tsl)
Aika 16.7.2026

Asia LVV-U/88030/2026 YVA-ohjelma Bull Team Oy ja WeKas Oy, lypsykarjatilat ja biokaasulaitoksen laajennuksen YVA-menettely, Toholampi

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt lausuntoa otsikon hankkeesta Toholammin Härkänevalle. Kyseessä on aiemmin kahdella eri ympäristöluvalla säädelty toiminta, joiden laajentueessa haetaan yhteistä ympäristölupaa ja tätä ennen lupaviranomainen on katsonut tarpeelliseksi käsitellä hankkeen ympäristövaikutuksia erillisessä vaikutusten arvioissa (laki ympäristövaikutusten arvioinnista 252/2017).

YVA-menettelyssä arvioidaan vaikutukset vaihtoehdolle (VE1), jossa eläinyksikkömäärä kasvaa 2,42 kertaiseksi nykytoimintaan nähden. Bull Team Oy:n biokaasun tuotanto säilyy nykyisellään myös laajennuksen jälkeen. WeKas Oy:n biokaasulaitoksen toiminta laajennetaan kapasiteetille 20 000 tonnia vuodessa ja syötevalikoimaa esitetään laajennettavan. WeKas Oy:n biokaasulaitokselle on suunniteltu otettavan vastaan naudanlannan ja rehun lisäksi myös muita biopohjaisia jätteitä, joten hankkeen tarkoituksena on edistää kiertotaloutta ja hyödyntää maa- ja metsätaloudessa sekä jätevesien käsittelyssä syntyviä jätevirtoja laajemminkin. Vaihtoehdon VE1 vaikutuksia verrataan nykytilaan (vaihtoehto VE0).

Kannanotto:

Jotta WeKas Oy:n biokaasulaitoksen toiminnan laajentamista olisi mahdollista ennalta arvioida, tulee olla tiedossa mitä eri jätelajeita laitoksella vastaanotetaan, varastoidaan ja käsitellään. Erityisen oleellista tämä on suunnitellulla alueella, jota ei ole kaavoitettu jätehuollon alueeksi ja joka sijaitsee asutuksen lähellä. Hajumallinnus joka oli liitetty hankkeen asiakirjoihin, on lähtenyt oletuksesta ettei biokaasulaitoksen toiminnasta muodostu hajuja -tätä ei siis ole mallinnettu lainkaan, vaikka sijainti on asutuksen kannalta epäedullisempi kuin rakennettavan navetan. Biopohjaisten jätteiden käsite on laaja ja jätelajit huomioiden (osa biojätteistä voi olla merkittävästi haisevampaa kuin naudanlanta) tulisi hajumallinnus tehdä myös WeKasin toiminnan osalta. Mikäli biokaasulaitokselle vastaanotetaan erityisen haisevia jakeita esim. jätevesilietteitä kuten nykyinen ympäristölupa sallii, tulee esittää näiden jakeiden vastaanoton taajuus ja hajujen leviämisen mallinnus huomioida vaikutusten arvioinnissa.

Lypsykarjanavetan toiminta suunnitellulla sijainnilla -laajenemissuunta pois päin asutuksesta- on ympäristöön soveltuvaa ja voidaan pitää tyypillisenä maaseudun toimintana, joka on kaavoituksessakin vahvistettu. Eläinmäärien lisääntyessä toiminnan ympäristövaikutuksia tulee kuitenkin parhaalla käyttökelpoisella tekniikalla vähentää hajujen ja valumiin ehkäisemiseksi. Esimerkiksi kattamattomien lietalaguunien tehokkuutta haihtuvien yhdisteiden varastoinnissa sekä pelkän painovoimaisen ilmanvaihdon käyttöä eläinsuojassa tulisi kriittisesti arvioida, kuten myös energiatehokkuutta esimerkiksi maidon sekä lannan lämmöntalteenotossa. Lannan ja rejektin säilytyksen suhteen parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa arvioitaessa tulee myös huomioida karpästen torjunta.

Ympäristöterveydenhuolto ei näe estettä laadukkaasti suunnitellun ja hoidetun lypsykarjanavetan ja sen biokaasulaitoksen sijoittamiseen esitettyyn sijaintiin Härkänevalle. Toisaalta WeKas Oy:n toiminnan laajentamiseen monipuolisten jätteiden huoltolaitokseksi nähdään liittyvän erityisiä riskejä, jotka voivat vaikuttaa lähiympäristön asumisviihtyvyyteen ja -terveyteen. Jätehuoltolaitoksen sijoittamista esitettyyn

paikkaan ei voida pitää kaavoituksellisestikaan mahdollisena. Oleellista on jo ennalta rajata käytettävät syötteet siten ettei niistä ole vaaraa aiheutua edes poikkeustilanteissa häiriötä alueen ympäristöön.

Tarkastaja

Mari Viirret
YMPÄRISTÖTERVEYSTARKASTAJA
+358447307982
mari.viirret@kokkola.fi

Dokumentin jakelu

ympäristöterveyslautakunnan pj ja vara-pj

Asia: Bull Team Oy ja WeKas Oy, lypsykarjatilán ja biokaasulaitoksen laajennuksen YVA-menettely, Toholampi (LVV-U/88030/2026)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi, jutta.lillberg-puskala@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt lausuntoja liittyen Bull Team Oy:n ja WeKas Oy:n lypsykarjatilán ja biokaasulaitoksen laajennuksen YVA –menettelyyn. Hankkeessa suunnitellaan olemassa olevan karjankasvatuksen ja biokaasutuotannon laajentamista. Luonnonvarakeskus lausuu omaan asiantuntemusalaansa, tässä erityisesti lannankäsittelyyn liittyen.

2 Lausunto

Hankkeen kuvaus (luku 3) käynnistyy toteamalla, että suunnittelussa huomioidaan paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristökuormitusta vähentävät ratkaisut. Samalla viitataan Mannin ym. raporttiin (2023) em. tekniikoista. Lannankäsittelyssä suunnitellut ratkaisut eivät kuitenkaan BAT:n ja em. raportin linjauksia eivätkä lainsäädännön vaateita täysin täytä, mistä syystä niitä on seuraavassa esitetysti muokattava. Tämä koskee erityisesti lannan/mädätteen varastointia.

Mahdollisen laajennuksen myötä (VE1) tilakeskuksessa tulnaisiin tuottamaan aiempaan suuremman lypsykarjan lisäksi lihakarjaa, mikä nostaa merkittävästi tuotetun lannan määrää ja siten sen vaatimaa käsittelykapasiteettia ja levitysalan tarvetta. Myös kasvava rehutuotanto lisää puristenesteiden määrää, joka suunnitelman mukaan aiotaan levittää peltoon. Puristenesteissä on varsin paljon helposti hajoavaa orgaanista ainesta, jonka hyödyntämistä biokaasutuotannossa ei ole ilmeisesti huomioitu. Syynä lieenee nesteiden lyhytaikainen tuotto ja suuri määrä, mikä vaikeuttaa suoraa laitossyöttöä. Nesteiden ravinnepitoisuus tulee joka tapauksessa huomioida peltovetyksessä. Lisäksi tulee täsmentää, päättyvätkö nesteet biokaasulaitokseen vai sekoitetaanko ne mädätteen/nestejakeen kanssa samaan tai erilliseen varastosäiliöön.

Olemassa olevat biokaasulaitokset voivat mädättää maksimissaan 14 750 t (Bull Team Oy) ja 5 500 t (WeKas Oy) syötteitä, joista valtaosa on tähän saakka ollut naudan lietelantaa ja vähäisemmässä määrin naudan kuivikelantaa, nurmimassoja ja WeKasin tapauksessa myös jätevesilietettä ja maidon sekä juomien valmistuksen sivuvirtoja. Jätevesilietteen sekoittaminen maatalouden biomassoihin rajoittaa mädätteen (johon raportissa viitataan kirjavasti ainakin jäännöslietteenä, rejektinä, mädätejäännöksenä ja mädätysjäännöksenä eikä aina ole selvää, tarkoitetaanko mädätettä sellaisenaan vai siitä separoitua nestejakeetta) käyttökohteita (lannoitelaki ja jätelaki ei-enää-jätettä-menettelyineen), ja suunniteltujen muutosten myötä sen vastaanotosta kannattaisi luopua. Taulukon 9 mukaan näin on mahdollisesti suunniteltu tehtävänkin. Ilman biokaasulaitosten yhteiskapasiteetin (nykyisellään 20 250 t) lisäämistä laajennusten myötä pelkästään lietelantaa olisi laitoksille liikaa (lähes 25 000 t; HUOM. taulukossa 7 on lietelannan lisäysmäärässä virhe). Toisin sanoen WeKasin suunnittelema käsittelykapasiteetin lisääminen on eläinsuojan

laajennuksen yhteydessä perusteltua pelkästään lantamäärän kasvun takia. Lisäsyötteet tilan ulkopuolelta on suunniteltava huolellisesti, jotta porttimaksujen saamisen lisäksi varmistetaan hygieeninen ja turvallinen mädätteen laatu tilan pelloilla käytettäväksi sekä reaktorien viipymät ovat riittävän pitkät varmistamaan tehokas hajoaminen ja vähäiset metaanipäästöt mädätteen varastoinnin aikana. Lisäksi on huomioitava mädätteen korkea laatu sekä lannoitelainsäädännön vaateiden että paraikaa selkeytettävän olevan jätelain alaisen ei-enää-jätettämennettelyn kannalta. Tilan maitohuoneen jätevedet on ohjattu lietelannan joukkoon ja ilmeisesti samaa aiotaan jatkaa, mikä on otettava myös laitosten mitoituksessa huomioon (ml. tuotantomäärän kasvun aiheuttama kasvu myös näissä jätevesissä). Myös kaikkien syötteiden yhteenlasketut ravinnemäärät tulee sisällyttää YVA-tarkasteluun täsmällisemmin ja siten myös vaaditun levityspinta-alan saavuttamiseen.

Valtaosa laajennuksen myötä kasvavasta mädätteen tai sen separoidun neste- ja kuivajakeen varastoinnista tapahtuisi esitetyn mukaan edelleen tilakeskuksessa 56 % ja loput 46 % etävarastoissa (näissä oltava sivulla 21 virhe, koska eivät ole yhteensä 100 %).

Valtaosa kotieläintuotannon aiheuttamista jatkuvammista hajusta muodostuu lannan varastoinnista, ei eläinsuojasta. Etäsäiliöiden hajua ei kuitenkaan ole huomioitu esitetystä hajumallissa ilmeisesti ollenkaan (liite 3), mutta myös siihen on suunnittelussa kiinnitettävä huomiota. Lisäksi jatkossa on esitettävä selkeämmin hajuarvioinnissa erot VE0 ja VE1 välillä, etenkin jos edelleen aiotaan laguuneissa varastoida (ks. sen ongelmista lisää myöhemmin). Suurempi ajoittainen hajukuorma liittyy levitykseen, jossa sanotaan käytettävän BATin mukaisesti multaavia menetelmiä. Hajuarvioinnissa tulee huomioida myös tilan ulkopuolisten syötteiden mahdollinen vaikutus hajupäästöön (vastaanoton hajupäästöt minimoitava, mitä ei ole nyt huomioitu ja vastaanoton toimintaa ja rakenteita esitetty suunnitelmassa ollenkaan).

Raportissa esitetään, että biokaasutuotanto "vähentää hajua" (s. 57), vaikka käytännössä kyse on enemmänkin hajun epämiellyttävyyden vähenemisestä. Toivottua sekin naapurustohaitan kannalta. Sikäli laajennuksen myötä koko lantamäärän mädättäminen, ts. biokaasukapasiteetin laajentaminen on suotavaa.

Sen sijaan suunniteltu mädätteen varastointi (olipa mädäte sellaisenaan tai separoituna nestejakeena) ei ole BATin mukaista eikä haju- ja ammoniakkipäästöjä minimoivaa. Se ei myöskään täysin ole nitraattiasetuksen mukaista varastointia, sillä nitraattiasetus edellyttää lannalle ja orgaanisille liete- ja nestemäisille lannoitevalmisteille katettua varastotilaa joko kelluvalla tai kiinteällä katteella (vain käsittelemätön naudan lietelanta voidaan varastoida katteena luonnollinen kuorettuma eikä tätä tilalla muodostu kummassakaan vaihtoehdossa). Huomioitavaa on myös, että kansallisissa päästöarvioinneissa sekä kasvihuonekaasujen että ammoniakkin päästöjen laskennassa vain katetuilla varastotiloilla saavutetaan vähäisimmät päästövaikutukset.

Jo olemassa olevat kaksi lietelaguunia eivät ole BATin mukaisia ratkaisuja mädätteen tai siitä separoidun nestejakeen varastoinnille, vaan ympäristöllisesti heikoin ylipäättään tarjolla oleva vaihtoehto. Jostain syystä raportissa sanotaan sivulla 22 seuraavaa: "...laguuneissa varastoidaan pelkästään biokaasulaitoksella muodostunutta rejektiä eikä niitä näin ollen ole katettu". On erittäin epäselvää, miksi nitraattiasetusta on tulkittu siten, ettei biokaasulaitoksen

mädäte tai siitä separoitu nestejake tarvitsisi katetta. Tulkinta on virheellinen. Tässä yhteydessä on tärkeää myös huomata, että laajennuksen myötä laguuneja rakennettaisiin vielä kaksi lisää etäsäiliöiksi. Valtaosa suunnitellusta lietevarastojen tilavuudesta olisi laguuneja (21 550 m³), mitä ei tule sallia. Laguunit ovat kattamattomia ja niiden haihtumiselle altis pinta-ala on suuri, mikä erityisesti lisää ilman laadulle haitallisia ammoniakkipäästöjä ja ammoniakkin lisäksi muidenkin haisevien yhdisteiden päästöjä. Kun kyse on mädätteestä tai siitä separoidusta nestejakeesta ammoniakkipäästöriski on raakalietelantaa suurempi, sillä mädätteessä on raakalantaa enemmän ammoniumtyyppiä, korkeampi pH ja yleensä lämmönvaihtimista huolimatta myös korkeampi lämpötila. Laguuneissa on myös huomioitava koko vuoden sademäärä, sillä suuren pinta-alan vuoksi kaikki sade ja lumi kertyy niihin laimentamaan levitettävää mädätettä ja lisäämään levitettävää määrää. Myös kaksi suunniteltua uutta lietesäiliötä tilakeskukseen tulee myös nitraattiasetuksen vaateiden mukaisesti kattaa (toistaiseksi niiden rakenteista ei anneta tietoa, tilavuus yhteensä 4 176 m³).

Ammoniakkipäästöistä todetaan lyhyesti sivulla 57. Jatkossa niissä on erityisesti kiinnitettävä huomiota mädätteen varastoinnin ratkaisuihin, kuten edellä esitetty.

Vesistövaikutuksista todetaan kerrottavan arviointiselostuksessa (s. 60) peltokäytön ravinnetaseina. Lannoituskäytöstä ei kerrota käytännössä juuri mitään. Todetaan, että mädäte jakeineen käytetään tilan omilla, vuokratuilla ja sopimuspelloilla. Tämä ei vastaa kysymykseen siitä, että ravinteita tulee VE1-tilanteessa olemaan merkittävästi aiempaa enemmän levitettäväksi. Jatkossa on tästä syystä esitettävä täsmällisempi suunnitelma, kuinka paljon ravinteita kaikki lannat ja muut syötteen huomioiden muodostuu ja kuinka tarvittu lisälevitysala saavutetaan.

3 Lausunnon tiivistelmä

Yhteenvedona Luonnonvarakeskus toteaa, että Bull Team Oy:n ja WeKas Oy:n laajennussuunnitelmat voidaan toteuttaa ympäristöllisesti kestävästi, mutta se edellyttää muutoksia nyt esitettyihin ratkaisuihin. Olennaisinta on varmistaa seuraavat asiat:

- Tilan lannat ja nurmimassat on pystyttävä kaikki käsittelemään biokaasutuotannossa, jotta esitetty hajujen epämiellyttävyyden vähentyminen on mahdollinen. Laitosten kapasiteetin kasvatus on näin ollen varmistettava tässä esitetyn mahdollisen toisen laitoksen laajentamisen kautta. Laitoksen ja eläintuotannon laajennuksen luvitusten on näin ollen edettävä yhtäaikaaisesti.
- Biokaasulaitosten tilan ulkopuoliset syötteen on valittava siten, että (i) ne eivät lisää hajupäästöjä vastaanottaessa tai mädätteen laadussa ja (ii) laitosten käsittelykapasiteetti riittää viipymään, joka varmistaa kaikkien syötteen tehokkaan hajoamisen ja siten vähäiset metaanipäästöt (erityisesti kasvimassojen vuoksi vähintään noin 50 vrk on suotavaa). Jätevesiliitteiden yhteiskäsittelystä kannattaa luopua.
- Mädätteen tai siitä separoitujen jakeiden varastointi sekä tilakeskuksessa että etävarastoissa on toteutettava kokonaisuudessaan BAT:n ja nitraattiasetuksen mukaisesti. Esitetyt laguunit eivät ole kummankaan mukaisia, vaan lisäävät ammoniakki- ja hajupäästöjä, metaanipäästöriskiä sekä levitettävää määrää laimentavan sadeveden ja lumen vuoksi.
- Tarvittu lisälevitysala ja levityssuunnitelma mädätteen ja sen jakeiden ravinteille on esitettävä täsmällisemmin.

Anu Kaukovirta

Johtaja, Tuotantojärjestelmät

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 13.08.2026 klo 14:19:40.

Lausunnon valmistelija(t):
Sari Luostarinen

Liitteet:

Tiedoksi:

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi
Jutta Lillberg-Puskala

Lausuntopyyntönnne 22.6.2026 LVV-U/88030/2026

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma
Bull Team Oy ja WeKas Oy, lypsykarjatilán ja biokaasulaitoksen laajennuksen
YVA-menettely, Toholampi

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Pohjanmaan elinvoimakeskukseen liikenneosastolta lausuntoa lypsykarjatilán ja biokaasulaitoksen laajennuksen YVA-ohjelmasta.

Hankealueelle on liittymiä maantieltä 18097. Seututie 775 sijaitsee alle 5 km etäisyydellä hankealueesta.

Pohjanmaan elinvoimakeskukseen liikenneosaston lausunto

YVA-ohjelman liikenteellisten vaikutusten arviointi vaikuttaa suppealta, mutta pääosin oikeasuuntaiselta.

Liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa on keskitytty raskaan liikenteen liikennemäärän lisäyksen tarkasteluun. Raskaan liikenteen vaikutukset ovat todennäköisesti merkittävimmät, mutta myös arvio kokonaisliikennemäärän kasvusta tulee esittää YVA-selostusvaiheessa. Hankkeessa suunnitellaan biokaasun jalostamista biometaaniksi ja sen myymistä liikennepolttoaineena yksityisautoilijoille ja kuljetusyrityksille. Selostuksessa tulee esittää arvio polttoaineasiakkaiden määrästä, esimerkiksi suurimman mahdollisen skenaarion mukaan. Lisäksi YVA-selostukseen tulee lisätä liikennevaikutusten arvioijan nimi ja pätevyys.

Tarve liittymäluville on mainittu luvussa 4. Täsmennämme, että lupaviranomainen on Sisä-Suomen elinvoimakeskus, ei Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus. Lisäksi korostamme, että liittymien osalta tieympäristö ei ole nykytilassa Väyläviraston ohjeistuksen mukainen ja että se edellyttää hanketoimijalta toimenpiteitä molemmissa tarkasteltavissa vaihtoehdoissa VE0 (nykytila) ja VE1. Elinkeinon harjoittamiseen tarkoitetulla liittymällä pitää olla Sisä-Suomen elinvoimakeskukseen myöntämä lupa ja liittymän pitää olla

Pohjanmaan elinvoimakeskus

PL 80, 00072 Elinvoimakeskus
Puhelinvaihe 0295 036 100
kirjaamo.pohjanmaa@elinvoimakeskus.fi
www.elinvoimakeskus.fi
Y-tunnus 2296962-1

annetun luvan mukainen. Liikenteellisissä vaikutuksissa tai haitallisten vaikutusten vähentämiskeinoissa ei ole otettu kantaa siihen, miten liittymäkokonaisuutta parannetaan liikenneturvallisuuden turvaamiseksi.

Liittymälupiin ja Väyläviraston ohjeistukseen liittyvät tarkemmat huomiot on esitetty YVA-tarveharkintavaiheen lausunnossamme (POH/149/2026).

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Asian on ratkaissut liikennejärjestelmäasiantuntija Roosamari Leppälä.

Pohjanmaan elinvoimakeskus

PL 80, 00072 Elinvoimakeskus
Puhelinvaihe 0295 036 100
kirjaamo.pohjanmaa@elinvoimakeskus.fi
www.elinvoimakeskus.fi
Y-tunnus 2296962-1

Tämä asiakirja POH/706/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POH/706/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelevä ratkaisija Leppälä Roosamari 14.08.2026 11:03

Toholammin kunta
Kunnanhallitus
Lampintie 5
69300 Toholampi

Diaarinumero U/88030/2026
Lausunto
17.8.2026

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20
13035 LVV

kirjaamo@lvv.fi

jutta.lillberg-puskala@lvv.fi

Viite: Lausuntopyyntö 22.6.2026

Asia: Ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Bull Team Oy ja WeKas Oy, lypsykarjatilán ja biokaasulaitoksen laajennuksen YVA-menettely, Toholampi

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Toholammin kunnalta lausuntoa YVA-ohjelmasta koskien Bull Team Oy:n ja WeKas Oy:n laajenevaa toimintaa.

Hankealue (n. 15 ha) sijaitsee Härkänevan kyläalueen keskiosassa noin 4,5 km seututiestä 775 länteen ja se rajautuu Härkänevantiehen. Hankealueella sijaitsevat asuinrakennus ja hevostalli, joiden pohjoispuolella ovat maatilan tuotantorakennukset, navetta ja siihen liittyviä lietealtaita ja rakennelmia sekä jo toiminnassa oleva biokaasulaitos.

Hankealueelle on tavoitteena rakentaa tarvittavat tiet, lypsypihatto, kaksi jäännöslietesäiliötä, kuivalantala ja rehusiilot nykyiselle peltoalueelle.

Toiminnassa muodostuva lanta käsitellään suurelta osin tilan omalla ja WeKas Oy:n biokaasulaitoksilla. Biokaasutuksessa muodostuva jäännösliete (rejekti) hyödynnetään omilla, vuokrapelloilla ja levityssopimuspelloilla. Tilalle rakennetaan kaksi uutta lietesäiliötä, kaksi uutta lietelentalaguunia ja uusi kuivalantala. Jäännösliete varastoidaan osin tilalle rakennettavissa jäännöslietesäiliöissä ja osin etälietesäiliöissä. WeKas Oy:n biokaasulaitokselle on suunniteltu otettavan vastaan myös muita biopohjaisia jätteitä kuin lantaa. WeKas Oy varautuu myös toisen biokaasureaktorin rakentamiseen.

Toholammin kunta on tutustunut esillä olevaan aineistoon ja kunnan näkemyksen mukaan laadittu ympäristövaikutusten arviointiohjelma antaa riittävästi tietoa alueen ympäristön nykytilasta. Kunta yhtyy myös arviointiohjelmassa esitettyyn arvioon siitä, että toiminnan laajentamisesta aiheutuvat merkittävimmät ympäristövaikutukset ovat alustavan arvion mukaan vaikutukset hajuun, meluun ja maisemaan. Lisäksi on todettu, että ympäristövaikutukset kasvavat hyvin lievästi vesistövaikutusten sekä ilmanlaadun osalta. Hankkeessa ei toistaiseksi ole tunnistettu todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia, jotka olisivat merkittävydeltään suuria tai erittäin suuria.

Arviointiohjelmassa on myös tuotu oikein esille, että alueen osayleiskaavan muutos on käynnissä hankkeen toteuttamisen mahdollistamiseksi.

Arviointiohjelman mukaisesti toteutettu arviointi huomioi hyvin hankkeen kaikki vaiheet, tuo esille hankkeen merkittävät vaikutukset ja antaa kaikille osallisille mahdollisuuden sekä tiedon saannille, että mielipiteen esittämiselle.

Muutoin Toholammin kunnalla ei ole huomautettavaa laaditusta YVA-ohjelmasta.

Toholammilla 17.8.2026

Juho Niemelä
kunnanjohtaja

Mikko Polet
tekninen johtaja

Lupa- ja valvontavirasto
Yliopistonkatu 38, 33100 TAMPERE
3543248-7

Lausunto Tukes 11197/03.00.02/2026

Asia

Tukesin lausunto Bull Team Oy (3354704-5) ja WeKas Oy (3165717-9), lypsykarjatilán ja biokaasulaitoksen laajennuksen YVA-ohjelmasta, Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö, LVV-U/88030/2026, 22.6.2026

Asian kuvaus

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on vastaanottanut lausuntopyyntönne, joka koskee Bull Team Oy ja WeKas Oy lypsykarjatilán ja biokaasulaitoksen laajennuksen YVA-ohjelmaa.

Hankealue sijaitsee maatalousvaltaisella ja maakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella. Lähin asutus sijaitsee noin 460 metrin etäisyydellä uudesta navetasta. Alueella ei ole herkkiä kohteita, kuten kouluja tai sairaaloita. Lähimmät Natura-alueet ja luonnonsuojelualueet sijaitsevat yli kahden kilometrin etäisyydellä. Hankealueen läheisyydessä ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita.

YVA-menettelyssä tarkastellaan kahta vaihtoehtoa: nykytilán säilyttävää vaihtoehtoa VE0 ja laajennusvaihtoehtoa VE1. Laajennuksessa eläinmäärä kasvaa merkittävästi, jolloin lypsylehmien määrä nousee 598:aan ja kokonaiseläinmäärä yli kaksinkertaistuu. Samalla WeKas Oy:n biokaasulaitoksen kapasiteetti kasvaa 20 000 tonniin vuodessa.

Hankkeen vaihtoehdot:

VE0: Laajennushanketta ei toteuteta. Nykyinen toiminta jatkuu tilakeskuksessa, jossa on tilat noin 300 lypsylehmälle sekä noin 220 kpl nuorta karjaa ja kuudelle hevoselle. Bull Team Oy:n ja WeKas Oy:n biokaasulaitosten toiminta jatkuu nykyisten ympäristölupien mukaisena. Bull Team Oy:n biokaasulaitoksen kapasiteetti on 14 750 tonnia vuodessa ja WeKas Oy:n biokaasulaitoksen 5 500 tonnia vuodessa.

VE1: Lypsy- ja lihakarjatuotantoa sekä biokaasulaitustoimintaa laajennetaan tilakeskuksen yhteydessä sijaitsevalle viljellylle peltoalueelle. Lypsy- ja lihakarjatoimintaa laajennetaan yhteensä 598 lypsylehmään, 124 hiehoon, 99 lehmävasikkaan, 272 vasikkaan, 160 lihanautaan sekä 240

sonniin. Bull Team Oy:n biokaasulaitostoinnin kapasiteettiin (14 750 tonnia vuodessa) ei tule muutosta. Wekas Oy:n biokaasulaitostointia laajennetaan 20 000 tonniin vuodessa ja vastaanotettavien syötteitä monipuolistetaan.

Tukes on luvittanut WeKas Oy:n Toholammin biometaanin tankkaus- ja emoaseman, joka sijaitsee biokaasulaitoksen yhteydessä. WeKas Oy:n toiminnan laajuus on tällä hetkellä hieman alle lupalaitosrajan perustuen biometaanin ja raakabiokaasun varastointimääriin.

Lausunto

Hanke liittyy yritysten Bull Team Oy ja WeKas Oy Toholammin lypsykarjatilaa ja biokaasulaitokseen. Tukes antaa lausuntonsa kemikaaliturvallisuuslainsäädännön (390/2005) perusteella.

YVA-ohjelmassa on kuvattu alueen nykytilaa riittävästi. Hankkeen lähialueella ei sijaitse herkkiä kohteita. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat n. 460 metrin päässä hankealueelta. Hankealueen läheisyydessä ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita.

YVA-ohjelman hankevaihtoehdossa VE1 WeKas Oy:n biokaasulaitokselle suunnitellaan laajennusta. Tukes pyytää huomioimaan, että mikäli varastoitavan raakabiokaasun määrä lisääntyy WeKas Oy:n biokaasulaitoksella uuden rakennettavan biokaasureaktorin myötä, on mahdollista, että WeKas Oy:n toiminta muuttuu laajamittaiseksi vaarallisten kemikaalien käsittelyksi ja varastoinniksi (lupalaitos), joka edellyttää Tukesin kemikaaliturvallisuuslupaa. Kohteen toiminnan laajuuden määrittämisessä on huomioitava kaikki WeKas Oy:n laitoksen vaaralliset kemikaalit, mukaan lukien biometaanin. KemiDigin suhdelukulaskennalla <https://www.kemidigi.fi/suhdelukulaskenta> voi selvittää toiminnan laajuuden. Tukesin kemikaaliturvallisuuslupan tavoitekäsittelyaika on 8 kuukautta. Tukes voi määrätä erityisehtoja lupakäsittelyssään kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin liittyvistä turvallisuusvaatimuksista.

Tukes huomioi vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia koskevassa lupamenettelyssään kaavamerkinneen soveltuvuuden suunnitellulle toiminnalle (L 390/2005 20 §). Tukes ottaa mahdollisessa lupahakemuksen käsittelyssä kantaa vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimusten täyttymiseen.

Biokaasulaitoksen laajennuksessa on huomioitava [Biokaasun turvallisuusohje](#).

Lisätietoja lausunnosta

Lisätietoja antaa Suvi Perälä, etunimi.sukunimi@tukes.fi, puh. 029 5052 134

Esittelijä: Suvi Perälä, Ylitarkastaja

Ratkaisija: Markus Kauppinen, Ryhmäpäällikkö

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Ryhmäpäälikkö Markus Kauppinen
12.8.2026

Ylitarkastaja Suvi Perälä
12.8.2026

14.8.2026

417/11.06.00/2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Asia YVA-ohjelma: lypsykarjatilán ja biokaasulaitoksen laajennus Bull Team Oy ja WeKas oy (kiinteistöillä 849-401-160-0 ja 849-401-878-62), TOHOLAMPI

Viite Lausuntopyyntönnö 22.6.2026, LVV-U/88030/2026

Valmistelijat: arkeologi Lauri Skantsi, puh. 044 7809055
maakunta-amanuenssi Pirkko Järvelä, puh. 044 7809758

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt K.H.Renlundin museolta lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta koskien lypsykarjatilán ja biokaasulaitoksen laajennusta. Keski-Pohjanmaan alueellisena vastuumuseona museo tarkastelee hanketta rakennetun kulttuuriympäristön ja -maiseman sekä arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmista ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Hankealue sijoittuu Toholammin keskustasta noin 18 km etelään Härkänevan kyläalueen keskiosaan. Alue rajautuu eteläosassa Härkänevantiehen, muilta osin suunnittelualue rajautuu peltoalueisiin. Alue on maastoltaan tasaista ja sinne on aiemmin rakentunut maatilan asuin- ja maatarakennukset sekä alueella toimivan biokaasulaitoksen ja biopolttoaineen jakelupisteen rakennelmat siten, että maatilan asuinrakennus ja talli sijoittuvat lähemmäksi Härkänevantietä ja niiden pohjoispuolella ovat maatilan tuotantorakennukset, navetta, lietealtaat ja rakennelmia sekä jo toiminnassa oleva biokaasulaitos. Hankealueen koko on 15 ha.

Hankkeen tavoitteena on kasvattaa Bull Team Oy:n lypsy- ja lihakarjatuotantoa sekä laajentaa biokaasulaitostoimintaa, jonka myötä lannan hajupäästöt vähenevät. Biokaasulaitokselle on suunniteltu otettavan vastaan myös muita biopohjaisia jätteitä ja siten edistää kiertotaloutta hyödyntäen maa- ja metsätaloudessa sekä jätevesien käsittelyssä syntyviä jätevirtoja laajemmin.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Muinaisjäännösrekisterin ja olemassa olevien inventointitietojen perusteella suunnittelualueelta tai sen läheisyydestä ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä muutakaan arkeologista kulttuuriperin-

töä. YVA-ohjelman luvussa 5.2 on esitetty havainnollisesti 4 km säteellä hankealueesta sijaitsevat muinaisjäännöskohteet. Lähin kiinteä muinaisjäännös (Hopeakangas 1000040399, tervahauta) sijaitsee suunnittelualueesta noin 800 länteen.

Hankealue on rakennettua ympäristöä ja maatalouskäytössä olevaa alavaa peltoaluetta eikä siten kovinkaan potentiaalista aluetta ennestään tuntemattoman arkeologisen kulttuuriperinnön löytymiseksi. Museo esittää kuitenkin YVA-selostukseen lisättäväksi, että mikäli muuttuvan maankäytön yhteydessä havaitaan merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä, tulee työ keskeyttää ja ottaa yhteyttä alueelliseen vastuumuseoon (K.H.Renlundin museo) tarpeellisia toimenpiteitä varten (Muinaismuistolaki 14§).

Muilta osin museolla ei ole lisättävää tai huomautettavaa YVA-ohjelmaan arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja –maisema

Härkänevan kylämaisema muodostuu kumpuilevista pelto- ja metsäalueista sekä puustoisista pihapiireistä. Asutus on muodostunut Härkänevantien varteen sekä seututien 775 linjauksen suuntaisesti varrelle. Länsiosaan on rakentunut teollisuusalue. Hankealue sijoittuu Härkänevan keskiosaan noin 4,5 km seututien 775 risteyksestä länteen.

Hankealue sijaitsee alueella, joka on Keski-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavojen yhdistelmässä osoitettu maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Härkäneva-Syrin kulttuurimaisema on myös esitetty maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi vuoden 2013 päivitysinventoinnissa ”Maaseudun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet”.

Härkänevan voimassa olevassa osayleiskaavassa (hyväksytty 17.4.2023) suunnittelualue ja sen läheiseen ympäristöön on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M), maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (ma piste-katkoviivarajaus), maatilan talouskeskusaluetta, maaseutumaiseen asumiseen ja täydennysrakentamiseen soveltuvaa asutusaluetta (a katkoviivalla merkitty aluerajaus), ohjeellinen kevyen liikenteen reitti sekä ohjeellinen moottorikelkkailureitti. Alueella ei ole asemakaavaa.

Hankealue sijoittuu lähes kokonaisuudessaan maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. YVA-ohjelman luvussa 5.2. todetaan, että Härkojan jokilaakso muodostaa selkeän laaksomaiseman maiseman, mutta hankealueelta ei muodostu näkymiä Härkojaan. Alueen rakennuskanta on muodostunut 1940-luvun jälkeen, mutta pääosin rakennuskanta on 1960-luvun jälkeen rakentunutta. Härkänevan kylä on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolle tunnusomaista on laajat peltoalueet. Lestijokilaakson valtakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema-alue (VAMA) sijaitsee 3,5 km etäisyydellä hankealueesta.

Hankealueen läheisyydessä ei ole valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY) tai erityislailla suojeltuja rakennusperintökohteita.

YVA-ohjelman luvussa 6.2. todetaan, että ympäristövaikutusten arvioinnin pohjaksi on kartoitettu ympäristön herkkiä kohteita noin 5 km:n etäisyydellä. Yhden kilometrin säteellä hankealueesta arvioidaan muun muassa vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, rakennuksiin, maisemaan ja kulttuuriperintöön. Kahden kilometrin etäisyydellä selvitetään toiminnan vaikutukset ihmisiin ja ilmanlaatuun.

Maisemavaikutusten arvioinnissa hyödynnetään alueelta otettavia valokuvia, joiden perusteella arvioidaan hankkeen vaikutuksia maisemaan. YVA-ohjelmasta ilmenee, että alueelle ei rakenneta nykyistä korkeampia rakennuksia.

Museon näkemyksen mukaan maisemavaikutusten arvioinnin tueksi olisi tarpeen laatia valokuvien perusteella havainnekuvia/valokuvasovitteita, joiden avulla voidaan saada tarkemmin käsitys uusien rakennuksien ja rakennelmien vaikutuksesta maakunnallisesti arvokkaaseen maisemaan.

Hankkeen jatkosuunnitelmat pyydetään toimittamaan lausuttavaksi osoitteeseen: museo.lausunnot@kokkola.fi.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Joanna Kurth'.

Joanna Kurth
museopalvelujohtaja

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Lauri Skantsi'.

Lauri Skantsi
arkeologi

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Pirkko Järvelä'.

Pirkko Järvelä
maakunta-amanuessi

Tiedoksi Museovirasto
Lupa- ja valvontavirasto/Jutta Lillberg-Puskala